

Mnichovská past

Příloha

Rodiny před krizí

Rodina 1: Petlanovi (Uherské Hradiště)

Zaměstnání: zámečníci

Rodina Petlanova žije v domě v Růžové ulici, kde otec František provozuje zámečnickou dílnu. Matka Hedvika, vyučená švadlena, se stará o domácnost a děti. V dílně otec pracuje od rána do večera, synové se učí řemeslu pod jeho přísným dohledem. Práce je těžká, ale Petlanovi věří v poctivou práci a řád.

o „Otec byl pracovitý a dával mi radu – nikdy neposedávej někde na lavičce, dokud můžeš, tak dělej. Nekuřák. Ale můj bratr to zkoušel a zaučoval i mne. Otec nás načapal s bratrem za stodolou, bratroví ubalil a kamarádovi taky a na mě, s pověstí hodného dítěte, se zamračil. Mně když se někdo od té doby ptá, jestli kouřím, tak říkám: „Ne, já jsem přestal kouřit ve svých jedenácti letech.“

Rodina 2: Karasovi (Napajedla)

Zaměstnání: obuvníci a hospodáři

Otec Josef Karas pracuje jako obuvník a zároveň se stará o malé hospodářství. S manželkou obdělávají dva hektary polí, chovají dvě krávy, prase a slepice. Jejich dcera Marie pomáhá matce v domácnosti i na poli, zatímco její bratři se učí kosit a obdělávat pole. Václavkovi jsou skromní a pracovití, rodinné hodnoty jsou pro ně na prvním místě.

o „Když bratry tatínek učil kosit, říkal jim: „Dělat to v životě nemusíte, ale umět to můžete.“ A oni uměli všechno. Na malých políčkách nebyly žádné traktory, všechno se dělalo ručně. Když byly žně, tatínek kosil, maminka posečené obilí odebírala. Kosili i dva nejstarší bratři, my mladší děti jsme jim odebíraly. Snažili jsme se rodičům co nejvíce pomáhat.“

Rodina 3: Šoustarovi (Horní Bobrová)

Zaměstnání: pekaři a krupaři

Rodina Šoustarova bydlí na návsi, kde provozují pekárnu a krupařský obchod, což bylo vlastně smíšené zboží, kde hlavní sortiment tvořila mouka. Obchod vede matka, otec peče chléb a spolu s malým Jiřím rozvázejí pečivo po okolí. Děti mají aktivní dětství, často se

koupou v místním rybníku a po škole pomáhají v obchodě. Rodina má úzký vztah k místní komunitě, pečivo dodávají i do zámku v Radošíně.

o „Tady byl rybníček. Já jsem ministroval, takže jsem ráno chodil do kostela a potom do školy. Kolikrát, když šli spolužáci do školy, tak se v rybníčku vykoupali. Třeba i v zimě. Pak se u nás sušili na horké peci.“

Rodina 4: Maděrovi (Velehrad)

Zaměstnání: cihláři

Maděrovi pracují na velkostatku ve Velehradě jako cihláři. Maminka Františka je vzdělaná žena, ale kvůli chudým poměrům musí tvrdě pracovat, často i v lese v zimních měsících. Děti pomáhají při výrobě cihel – staví čerstvě vypálené cihly a vykonávají další manuální práce. I přes těžké podmínky si rodina zachovává optimismus a soudržnost.

o „Jako děti jsme pomáhaly při každé práci – od cihlařiny po lesní práce. Maminka nám vždy říkala, že musíme být vděční za každou možnost práce, protože jinak bychom hladověli.“

Rodina 5: Kirschnerovi (Staré Město)

Zaměstnání: průmyslníci – továrna na mýdlo

Otec Ludvík Kirschner založil továrnu na výrobu mýdla, maziv a laků. Rodina žije pohodlně, ale práce v továrně je náročná. Děti se už od mládí učí, jak podnik funguje, a často pomáhají s balením a expedicí zboží. Pan továrník je vážený občan, rodina je hrdá na svůj podnik.

o Otec Ludvík Král zakládá továrnu v roce 1925. „Od té doby jsme byli považováni za rodinu, která se dokázala vlastní pílí vypracovat. Otec nás učil, že bez tvrdé práce nemůže být žádné úspěšné podnikání.“

Rodina 6: Zámečnickovi (Újezd u Vizovic)

Zaměstnání: zedníci a hospodáři

Rodina Zámečnickova žije v chudých podmínkách na venkově. Otec je zedník a hospodář, matka se stará o domácnost a čtyři děti. Už od útlého věku děti pomáhají pást kozy, obdělávat pole a starat se o skromné hospodářství. Všechny práce jsou vykonávány ručně, bez moderní techniky.

o „Už byly zamrzlé kaluže a my jsme ještě museli chodit bosky. Ráno v pět jsme šli pást kozy, pak do školy a odpoledne zase na pastvu. Rodiče nás učili, že každý musí přiložit ruku k dílu.“

Rodina 7: Skříčilovi (Horní Nětčice)

Zaměstnání: učitelé

Horní Nětčice měli tenkrát pouhých osmdesát domovních čísel. Rodiče měli grunt, který celou rodinu živil. Hospodářství obstarávala matka a děti pomáhaly. Otec byl ředitel školy.

o „U nás byla škola, jednotřídka. V této jediné třídě tedy bylo asi 40 žáků od 7 do 16 let. Otec učil všechny sám, všechny ty děti. Jak to mohl zvládnout, to nikdo si nedovede představit.“

Rodina 8: Honovi (Valašské Meziříčí)

Zaměstnání: dělníci ve sklárně

Rodiče pracovali jako dělníci v továrně na sklo ve Valašském Meziříčí. Byla to náročná a nebezpečná práce, ale rodina bídu nepocítila a všem dětem bylo umožněno studovat.

o „Valašsko byl chudý kraj ale fabrika nám hodně pomohla. Po škole jsme se dívali do údolí na dýmící komíny. Rodiče vždy tvrdě pracovali, aby nám zajistili lepší budoucnost. Otec často říkal, že sklářské řemeslo sice živí ruce, ale vzdělání nám otevře dveře do světa. Díky jejich odhodlání jsme mohli všichni studovat, a já jsem se tak mohla vydat vlastní cestou.“

Příběhy rodin vychází z příběhů skutečných pamětníků ze Slovácka a širšího okolí.